

Thor Lange: “Digtet om Peleus’ og Thetis’ Bryllup” (= Catul 64)¹

Genudgivet med indledning og noter af David Bloch

Det følgende er (1) en kort indledning til (2) en genudgivelse af Thor Langes oversættelse af Catuls digt 64 om Peleus’ og Thetis’ bryllup. Artiklen afsluttes af (3) en række korte noter til tekstens indhold og sprog.

Indledning

Catuls (ca. 84-ca. 54 f.Kr.) epyllion, dvs. “lille epos”, om Peleus’ og Thetis’ bryllup (= digt 64) er på mange måder et flot og spændende værk. Som en latinsk efterfølger til den raffinerede hellenistiske poesi er digtet skrevet i et lærd og vanskeligt sprog med skjulte referencer, som kun de kyndige vil finde. Kompositionen er stram og velgennemført, og især er grundstemningen i digtet en effektiv vaklen imellem det positive og negative. Jeg håber ved en senere lejlighed at kunne offentliggøre en analyse af digtet.

Thor Lange (1851-1915) oversatte og publicerede for godt 130 år siden Catul 64 under titlen “Digtet om Peleus’ og Thetis’ Bryllup (Q. Valerii Catulli carm. LXIV.)” i et “Lykønskningsskrift i Anledning af Johan Nicolai Madvigs halvtredsindstyveaarige Jubilæum som Lærer ved Kjøbenhavns Universitet fra hans Disciple (Kjøbenhavn 1876)”, og det gjorde han efter min bedste overbevisning godt. Oversættelsens alder gør ganske vist, at mange af de benyttede gloser ikke er i almindelig brug i vor tid, men det har, tror jeg, netop den fordel at give indtryk af et højlærd og lidt vanskeligt tilgængeligt værk.

Teksten nedenfor står præcis, som Lange oversatte den, selvom det medfører en række “umoderne” tekstfænomener. Jeg har dog indsat verstal, hvilket ikke var en del af den oprindelige oversættelse, men som gør det væsentlig nemmere at referere til teksten. Lange gør ikke rede for, hvilken tekstudgave han har brugt til sin oversættelse. Jeg har ikke gjort forsøg på at finde den tilgrundliggende udgave. De oprindelige sidetal var 294-305, men jeg har ikke set nogen grund til at markere

---

1. Jeg skylder stor tak til Sten Ebbesen og Thomas Heine Nielsen for kommentarer til indledning og noter.

dem i teksten. Eftersom jeg ikke har ændret i teksten, er der heller ikke taget højde for senere tekstkritik, som har gjort en del fremskridt i forhold til Catuls digte.

Jeg har i en række noter, der følger efter oversættelsen, givet nødtørftig hjælp til forståelsen af ord og indhold. Henvisninger til andre noter sker ved formen "(→ 3)", dvs. "se noten til vers 3".

En moderne tekstudgave af Catuls digte er R.A.B. Mynors (ed.), *C. Valerii Catulli Carmina* (Oxford 1958 og sen.), men der findes adskillige andre brugbare.

Blandt de mange oversættelser kan fremhæves Guy Lee, *Catullus. The Complete Poems* (Oxford 1990 og sen.), der er fremragende, og som også har en latinsk paralleltekst.

Litteraturen om digtet er omfattende. For blot én spændende, tilgængelig analyse og fortolkning samt en omfattende bibliografi indtil 1993 kan læseren se David Konstans artikel "Neoteric Epic: Catullus 64" i A.J. Boyle (udg.), *Roman Epic* (London & New York, Routledge, 1993). I øvrigt kan Catuls digt med fordel læses sammen med den græske digter Moschos' 2. *Idyl (Europa)* fra 2. årh. f.Kr., som Thomas Heine Nielsen udgiver i dette nummer (9.2) af *AIGIS* under titlen "Moschos' 2. Idyl: Europa, oversat af S. Meisling". De to digte hører til samme genre, men viser dog også tydeligt, hvilke variationsmuligheder en epyllion-digter havde.

Digtet om Peleus' og Thetis' Bryllup

(Q. Valerii Catulli carm. LXIV.)

Oversat af

Thor Lange

Lærer ved Institut Lazareff for de østerlandske Sprog i Moskva

—

Sagnet fortæller, at Pinier, som udsprang fra Pelions Tinde,

Fordum svømmede frem over Havgudens blinkende Vover

Hen til Æetes' Land, hvor Phasis slaar sine Bølger.

Udvalgte Svende, den kraftigste Blomst af Argivernes Ungdom,

5 Droge paa Togt for det gyldne Skind fra Colcher at vinde;

Dristig de voved et Løb over Sø paa den ilende Snække,

Havets den blaanende Flade de fejed med Aarer af Grantræ.
Selve Gudinden, som raader for Byernes knejsende Borge,
Havde dem bygt deres vingede Vogn, der flyver for Vinden;
10 Kjølen hun bøjed og tømred den sammen med Piniens Planker;
Den var den første, som rørte den hidtil fri Amphitrite.

Og da den snablede Stavn nu kløved de stormfulde Søer,
Mens under Aaren sig Bølgerne vred og skummende hvidned,
Da steg sælsomme Skikkelser op af den perlende Hvirvel,
15 Og Nereiderne kom, thi det uvante Syn dem forbavsed.
Skjæret af hin Tids Sol belyste for Menneskers Øjne
Det, som siden blev skjult: de svømmende dejlige Nymphes;
Synlige halvt de hviled med Barm paa graalige Vande.
Da, siger Sagnet, kom Peleus i Glød af Elskov til Thetis,
20 Da blev en dødelig Mand ej agtet uværdig af Thetis,
Da vilde selv hendes Fader forene Thetis og Peleus.

Hil Jer, I, som blev født i den dejligste Tid, der kan tænkes!
Hil Jer, Heroer, Gudernes Æt, en Stolthed for Mødre!
Hil Jer og hil Jer igjen! til Eder taler min Stemme,
25 Mest dog til Dig, for hvem de lyseste Fakler blev tændte,
Peleus, Thessaliens Værn, hvem Juppiter selv, hvem den høje
Gudernes Fader forundte at faa, hvad selv han begjæred.
Dig tog Thetis i Favn, Neptuns den favreste Frænke!
Dig gav Tethys sit Minde til hjem hendes Ætling at føre,
30 Dertil Oceanus selv, der omslutter Jorden med Havet!

Dengang nu Fristen var endt, og den attraaede Dag var oprunden,
Strømmed i Kongsgaarden ind Thessaliens hele Befolkning.
Tæt gjennem Salene trængte sig frem en frydefuld Skare,
Rigelig Skjænk bar de med, og Glæden dem straaled af Øje.
35 Bort fra Scyrus de drog, de forlod det phthiotiske Tempe,
Øde blev Crannons Stad, Larisas Huse stod tomme,

Alle de drog til Pharsalus, Pharsalus' Haller de fyldte.
Landmandens Arbejde hviler, og veg bliver Trækstudens Nakke,
Hakken rydder ej op blandt Vingaardens duvende Buske,
40 Ej med den ludende Plov skjærer Oxen Græstørven sønder,
Ingen Krumkniv gør lyst i de skyggende løvrige Kroner,
Plovjærnet ligger slængt hen, og gustfarvet Rust det bedækker.
Men over Herskerens Hus, gennem alle de pragtfulde Sale
Spredes en spillende Glans af Sølv og funklende Guldkar;
45 Lys er hver Thronstol af Filsben, paa Bordene tindre Pokaler,
Hele Højsalen ler af straalende kongelig Rigdom.
Og for Gudinden staar bredt et Leje med Bryllupets Bolstre,
Midt i Hallen det skinner af Indisk blank Elephanttand;
Rosenrødt farvet i Purpur er Tæppet, som ligger derover,
50 Dertil udsyet broget med Skikkelser kjendte fra Sagnet,
Og med vidunderlig Kunst om Heroers Færd det fortalte:

Ud fra Dias den ensomme Kyst, hvor Bølgerne buldre,
Gaar Ariadnes Blik efter Theseus' svindende Skibe;
Rasende bryder i Barm hende frem ubetvingelig Kummer.
55 Endnu kan ikke hun tro, at hun ser, hvad hun ser for sit Øje,
Thi hun er nys vaagnet op af Blundet, der har hende daaret,
Og paa den sandede Bred forladt hun sig finder og ene.
Troløs Ynglingen flygted, med Aaren han Bølgerne jager,
Medens den susende Blæst hans tomme Løfter bortfører.
60 Minos' Datter i Søgræsset staar med Kval i sit Øje,
Lig en i Marmor hugt Bacchantinde fremad hun stirrer,
Fremad hun stirrer og løftes paa Jammerens vældige Bølger.
Ej hun det fine Baand har knyttet om gulblonde Lokker,
Ej har hun dækket sin Barm med den lette, hyllende Klædning,
65 Ej har hun lagt om sit svulmende Bryst det sluttende Brystbind;
Dragten er gleden af Legemet ned og ligger paa Sandet
For hendes Fod, og af Havets de legende Bølger den vædes.
Dog hverken Hovedbaand ænses hun nu eller bølgende Klædning:

70 Ene, Theseus, paa Dig hun tænker; med hele sit Hjærte,
Hele sin Sjæl og hele sit Sind over Dig hun fortvivler!

Ak ulyksalige, hvem Erycina forviled af Smerte,
Hvem hun i Barm lagde ned en evig og tornefuld Kummer
Alt fra den første Tid, da den ubarmhjærtige Theseus
Sejled afsted fra Piræus' de bugtede Kyster og landed
75 Hist paa Gortyniske Ø, hvor den umilde Konge regerer!
Thi den Cecropiske Stad blev fordum ved skrækkeligt Vanheld
Tvungen til Bod for Androgeos' Drab, som Sagnet fortæller:
Dem, som i Ynglingeskaren var bedst, og de dejligste Møer
Maatte den give til Bod — Minotaurus skulde dem sluge.
80 Og da nu Staden var trængt og kuet af saadan en Plage,
Vaagnede Theseus' Mod; for Athen, sin elskede Hjemstavn,
Heller han lader sit Liv, end at Cecrops' By skulde føre
Saadan en Ligfærd til Creta, der ej kunde kaldes en Ligfærd.
Derfor han stævned paa vuggende Skib for venlige Vinde
85 Over til Minos, den vældige Drot, og hans knejsende Højsal.
Da faldt den højbaarne Møes de brændende Øjekast paa ham.
Vogtet af Moderens kjærlige Haand stod redt hendes Leje
Stedse jomfruelig rent og dufted af yndige Blomster;
Myrten hun ligned, der gror ved Eurotas' fostrende Vande,
90 Blomsternes spraglede Flor, som Vaarlufften kalder til Live.
Ikke sit ildfulde Blik hun drog fra Gjæsten tilbage,
Før hun fra Isse til Fod var stedt i en Hvirvel af Flammer;
Ind til sin inderste Marv hun fornam den blussende Lue.

Hellige Drengbarn, Du, som grumt driver Sjæle til Vanvid,
95 Du, som i Menneskers Sind blander Sorg og Glæde tilsammen!
Dronning, der Golgi bebor og Idaliums løvrige Tinder!
Hvor har I vildt omtumlet paa Bølger den glødende Jomfru!
Dybt og tidt hendes Suk har lydt for den gulblonde Gjæstven;
Hvilken fortærende Gru har ej i sit Hjærte hun baaret,

100 Hvor er hun tidt bleven mere bleg end Skjæret af Guldet,
 Dengang det lystede Theseus i Kamp med det glubende Udyr
 Enten at søge sin Død eller vinde sig Hæderens Smykke!
 Ej dog forgjæves det var, at hun Guderne Smaagaver loved,
 Ikke forsmaaede blev de Løfter, hun frembar i Stilhed.
 105 Thi, som naar oppe paa Taurus en Eg med baskende Grene
 Eller en koglebærende Fyr, der sveder om Barken,
 Styrtes omkring af den krystende Storm, der rusker i Træet,
 Hvirvelen rykker den op, den vælter med Roden i Vejret
 Ned over Skrænten og knuser i Faldet alt, hvad den møder,
 110 Saadan faldt Uhyret om, da Theseus huggede til det:
 Ynkelig laa det og jog med Hornene rundt om i Luften.
 Nu begav han sig frelst med al sin Hæder tilbage;
 Efter den fintspundne Traad sit usikre Fodtrin han retted,
 Mens han forlod Labyrinthens de slyngede Gange, at ikke
 115 Hildes i vildsomme Virvar han skulde, som ingen kan rede.

Hvorfor dog fjærne mig mer fra det første Maal for min Digtning?
 Hvorfor beskrive, hvordan en Datter fra Faderens Øjne
 Fjærned sig bort, fra sin Søsters Favn og selv fra sin Moders,
 Arme Moder, der kvæles af Graad for den usæle Datter,
 120 Som fremfor hjemmet dyrebar fandt sin Elskov til Theseus?
 Hvorfor berette, hvordan de til Dias skummende Strande
 Stævnede frem, og hvordan, da Søvnens bandt hendes Øjne,
 Brudgommen fra hendes Leje sig sneg og forglemte sin Troskab?
 Saa er der sagt, at med Luer i Bryst og i rasende Pine
 125 Snart hun hvinende Skrig udstødte fra Bunden af Sjælen;
 Snart steg hun sorrighfuld op paa de brat nedludende Klipper,
 Vide fra Klinten hun strakte sit Blik over Bølgernes Ørken;
 Snart løb hun atter frem imod Havets urolige Brænding,
 Mens fra sin blottede Læg den vævede Klædning hun løfted;
 130 Tvungen af Ve brød hun ud i Jammerens højeste Klage,
 Taarer ad Kind flød ned, og fortvivlet lød hendes Hulken:

“Troløse, har Du mig saadan forladt paa den ensomme Strandbred,
 Du, som mig rev fra mit Fædrenehjem, o troløse Theseus?
 Sejled Du saadan fra mig med Haan mod de hellige Guder
 135 Tankeløs hjem med en Mened? Forbandelse bæere den i sig!
 Var der da intet, som mægted at rokke den Tanke, Du skjulte
 Bagved dit grusomme Bryst? kom Barmhjærtighed ikke til Orde,
 Umilde, saa det paa Sinde Dig faldt, at Du vilde mig skaane?
 Ej var det Løfter om sligt, Du gav mig med daarende Stemme,
 140 Ej var det sligt, som fordum Du bød mig usalige haabe!
 Nej, men et frydefuldt Samliv, et længselsfuldt attraaet Bryllup.
 Alt er nu borte, søndret og spredt for de flygtige Vinde! —
 Aldrig mer skal en Kvinde da tro, hvad en Svend hende sværger,
 Aldrig haabe hun mer paa Sandhed i Mændenes Tale!
 145 Mens deres lystne Begjær har noget, den stræber at vinde,
 Sværge de dristigen alt, og ingen Løfter de spare.
 Men har de først sig mættet med det, hvorefter de tragted,
 Skræmmer dem ej deres Ord, en Mened gjælder dem lidet.
 Visselig, dengang Du tumledes om i Fordærvelsens Hvirvel,
 150 Rev jeg Dig ud, og heller en kjødelig Broder jeg ofred,
 End jeg i Nødens Stund vilde Dig, Du Troløse, svigte:
 Nu har til Løn Du kastet mig hen for Vilddyr og Ravne!
 Ingen vil lægge mit Lig, naar jeg dør, i Muld under Tue.
 Hvilken Løvinde har født Dig i Skjul af en afsides Klippe?
 155 Hvor er det Hav, som spyede Dig ud af sin fraadende Brænding?
 Hvad for en Syrtis, slugende Scylla, bundløst Charybdis?
 Saadan en Gjengjæld, Du gav, for jeg frelste Dig Livet det dyre!
 Selv om det ej var Din Agt at fæste mig til Dig som Hustru,
 Og Du var ræd for hidsige Ord af Din aldrende Fader,
 160 Saa kunde dog Du mig have ført hjem til det Land, hvor I bygge,
 At jeg som Trælkvinde maatte med frydefuld Gjærning Dig tjene.
 Blidt jeg Din snehvide Fod i det klareste Vand vilde tvætte,
 Purpur jeg foldede ud over Lejet, hvor Du skulde sove. —

Hvorfor dog tolke sin Klage for Luften, den mærker det ikke!
 165 Vanvittig er jeg af Kval; thi Luften kan ikke forstaa mig,
 Ikke den mægter at høre min Røst, og ej kan den svare!
 Han er borte, han færdes nu snart midt ude paa Dybet,
 Ingen dødelig møder mit Syn paa den ensomme Havstok:
 Saa har da Skæbnen, der grumt i min sidste Time mig haaner,
 170 Nægtet min klagende Graad at naa til et Menneskes Øre! —
 Juppiter, Drot over alt, o gid de Cecropiske Skibe
 Aldrig engang med Stavn havde rørt den Gnosiske Strandbred!
 Havde den troløse Skipper dog aldrig sin rædsomme Ladning
 Ført til den rasende Tyr og fortøjet sin Snække ved Creta!
 175 Og var den onde, fremmede Mand med de grusomme Tanker
 Skjult bag sin Dejlighed ej bleven Gjæst, hvor jeg havde hjemme! —
 Hvor skal jeg vende mig hen, og hvad tør jeg arme vel haabe?
 Skal jeg til Idas Bjærge gaa hjem? I vidtstrakte Dybder
 Skiller mig Havet derfra med skumle, fjærnende Vande!
 180 Og kan jeg haabe paa Hjælp fra min Fader? Selv gik jeg fra ham,
 Dengang jeg drog med en Mand, hvem min Broders Blod havde plettet!
 Finder jeg Trøst for min Sorg hos en trofast elskende Husband?
 Nej, thi han flygter, saa vejt sig Aaren i Bølgerne bøjer!
 Her paa Stranden er intet Hus, men Øen er øde;
 185 Heller ej kan jeg gaa bort, thi Bølgerne lukke mig inde.
 Flugt er utænkelig, Haabet er tabt, det er lydløst omkring mig,
 Trindt om er al Ting en Ørk, og alt bærer Døden til Skue.
 Dog skal ikke forinden mit Blik i Dødstimen briste,
 Ej skal Fornemmelsen liste sig bort fra mit slappede Legem,
 190 Før jeg forladte har nedkaldt fra Guderne Straf over Brøden,
 Før i min sidste Stund jeg har raabt til Himmels Retfærd.
 Hør mig da, I, der komme med Hævn over Menneskers Udaad,
 O Eumenider, hvis Pande med Lokker af Slinger i Fletning
 Dybt bærer Præget af Vreden, der aander omkring Eders Hjærte,
 195 Kom paa mit Kald, kommer hid og lytter til Klagen, jeg fører!
 Ve! til at drage den frem fra min inderste Marv blev jeg tvungen,

Hjælpeløs, optændt af Harm og blændet af rasende Smerte.
Hvert mit Ord er retfærdigt og født paa Bunden af Sjælen,
Derfor I taale det ej, at mit Kæremaal lyder forgjæves.

200 Samme Forglemmelsens Aand, hvormed Theseus sveg Ariadne,
Falde med Død og Fordærv paa ham selv og dem, som han elsker!”

Saadanne Veraab hæved hun da fra sit sorgfulde Hjærte,
Mens i sin Nød hun bad, at den grusomme Daad maatte straffes.
Og med ubrødeligt Nik gav Gudernes Styrer sit Minde,

205 Saadan at Jorden rysted derved, og Vandene gyste,
Og over Himmels Hvælv det skjælv i de tindrende Stjærner.
Men over Theseus’ Tanker det dybeste Mørke sig bredte;
Glemselen faldt paa hans Bryst; da vejredes bort fra hans Minde
Ordene, som han tilforn havde stedse trofast bevaret.

210 Ikke han hejsed i Raa til Fryd for sin sorgfulde Fader
Mærket paa Sejr, at han frelst vendte hjem til Erechtheus’s Kyster.
Thi der fortælles, at Ægeus, forinden han sendte sin Ætling
Bort fra Gudindens Stad under Sejl og lod Stormene faa ham,
Sluttede Svenden i Favn og lagde ham dette paa Sinde:

215 “Eneste Søn, mig dyrebar mer end det længeste Livsmaal,
Søn, som jeg nødtvungen slipper af Favn til en usikker Skjæbne,
Du, som jeg nys fik at se ved min Alderdoms yderste Grænse,
Nu har min Skæbne bestemt og Din egen flammende Daadlyst,
At Du skal tages mig fra, hvorvel mine svigtende Blikke

220 Aldrig endnu har skuert sig mæt paa Dit elskede Aasyn.
Ej er jeg frydefuld stemt og glad ved at lade Dig fare,
Ikke jeg taaler, Du fører det Mærke, der vidner om Glæden!
Men jeg vil først tage frem af min Sjæl mangfoldige Klager,
Medens mit graanede Haar med Støv og Aske jeg pletter;

225 Saa vil jeg hejse de mørkladne Sejl i det flakkende Masttræ,
Saaledes som til min Graad og til Sorgen, der brænder mit Hjærte,
Skikker sig bedst en Dug med Rustens Hiberiske Farve.

Og dersom hun, der bebygger Itonus' hellige Jordbund,
Hun, der forjætted at vogte min Æt og Erechtheus's Bolig,
230 Giver Dig Held til at væde Din Haand med Blodet af Tyren,
Mærk Dig da vel, hvad jeg siger, og gjem mine Ord i Dit Hjærte,
At de maa leve og ej slettes ud af nogen Slags Glemsel:
Strax, naar Dit Øje har set i det fjærne Dit Fædrelands Højder,
Falde fra Mast og fra Raa hvert Sejl, der er farvet af Sorgen!
235 Højt skal Du hejse med snoede Tov de hvideste Duge,
Saa jeg kan vide det strax og jublende fatte min Glæde,
Naar Du engang af en lykkelig Stund maatte føres tilbage!"

Det var et Paalæg, som Theseus tilforn havde trofast bevaret;
Nu gik det bort fra hans Sind, som naar Skyen for Pustet af Blæsten
240 Trækker sig bort fra det sneklædte Bjærge de knejsende Tinder.
Men fra den øverste Tind af Borgen stirred hans Fader;
Ud sine Øjne han græd i bestandig rislende Taarer;
Og da han kjendte Sejlet igjen, der bugned i vinden,
Styrterd han brat sig paa Hovedet ned fra den højeste Fjældpynt,
245 Thi af en ynkelig Død han troede sig Theseus berøvet.
Og da den grusomme Theseus betraadte den hjemlige Bolig,
Fandt han den smittet af Faderens Død, og saaledes traf ham
Saadan en Sorg, som hans egen Svig havde voldt Minoïden.

Endnu hun stod og stirred med Graad paa den vigende Snække,
250 Mens i det nagede Bryst saa mangan en Smerte sig rørte.
Men fra den modsatte Kant i blomstrende Skjønhed Iacchus
Ilede hid med Satyrernes Sværm og Silener fra Nysa;
Dig, Ariadne, han søgte, for Dig stod hans Elskov i Lue.
Flokken løb hujende med og stormed omkring som besatte,
255 Evox! Evox! Dandsen var vild; hvor de kasted med Nakken!
Nogle svang Thyrsusstavene rundt — der var Spydsoed i Koglen —,
Andre spillede Bold med en Kvies afrevne Lemmer,
Somme viklede Bælter af flettede Slanger omkring sig,

Mange tog dybe Cistaer frem til en hemmelig Ofring,
260 Orgier, skjulte for hver, som ej er indviet i dem;
Andre paa Tympanum trommed med Armen og Haandfladen udstrakt,
Eller det kredsrunde Bækken de slog, saa de skingred omkring dem;
Trindt om skrattende klang det i Luften af rungende Krumhorn,
Mens den barbariske Fløjte lod hvine sin hvislende Trille.

265 Saadanne Billeder stod paa det rige Tæppe, der pragtfuldt
Laa med sin fine Væv bredt ud som Dække paa Hyndet.
Nu da Thessaliens Folk begjærligen ret havde set sig
Øjnene mætte, trak alle sig bort for de salige Guder.
Ret som det rolige Hav under Pustet af Morgenens Brise
270 Kruses af Zephyrens Vind, og Bølgen ruller mod Stranden,
Alt medens Dagningen stiger og Solen glimter saa vide —
Først glide Voverne sagtelig hen for den blideste Luftning,
Og som af Latter det klinger igjennem den dæmpede Skvulpen;
Snart frisker Vinden dog op, og stærkere Søerne skylle,
275 Trindt om stige de frem og tindre med Afglans af Purpur —:
Saadan begav de sig alle nu bort fra Kongsgaardens Forhal,
Vide de spredte sig ad, og hver gik hjem til sit eget.

Dengang nu Folket var gaaet, kom først blandt Guderne Chiron
Ned fra Pelions Kam belæst med landlige Gaver.
280 Alt, hvad der gror over Eng, og alt, hvad Thessaliens Lande
Fostrer paa Bjærgenes Hæld af Blomster, og alle, som vækkes
Langs med det rindende Vand af den livnende, lune Sydvestvind,
Alle sad flettet paa Rad i de brogede Kranse, han bragte;
Højsalen smiled i Blomsternes Dragt og aandede Vellugt.
285 Snart kom ogsaa Peneos derhen; sit frodige Tempe,
Tempe, der kranses af Skove, som hælde sig ud over Brinken,
Gav han til Nymphernes Chor at pryde med dejlige Danse.
Ej kom han tomhændet did, thi hele knejsende Bøge
Bragte han med og Plataner med nikkende Kroner og Laurer,

290 Høje, rankvoxne Træer, og den lynbrændte Phaëtons Søster,
 Vidjepoplen, og end de mod Himmelen rakte Cypresser.
 Trindt om Kongsgaarden stilled han Træerne sammen i Fletning,
 Saa der faldt ud som et grønt og bølgende Slør over Hallen.
 Næst efter ham blandt Gjæsterne kom den snilde Prometheus;
 295 End var han mærket med svindende Spor af Straffen, han udstod,
 Dengang i fordums Tid han med Hænder og Fødder i Lænker
 Hang paa den lodrette Væg af Klippen, hvortil han var smeddet.

 Ned fra Himlen nu steg med sin hellige Viv og sit Afkom
 Gudernes Fader; kun Dig lod han jage paa Fjældene, Phøbus,
 300 Sammen med Idrus' Gudinde, med hvem Du har Moder tilfælles.
 Lige som Du var Din Søster kun umildt stemt imod Peleus,
 Ej hende lystede did, hvor Brudeblus brændte for Thetis.

 Men da nu hver havde strakt sig paa Bænk af det hvideste Filsben,
 Blev der paa Bord stablet op til Overmaal alle Slags Sulmad.
 305 Dengang det var, at de graa, af Alderdom rystende Parcer
 Istemte Sangen og kvad en Vise, der varslede Sandhed.
 Helt omsluttende faldt omkring deres skjælvende Legem
 Dragten af blændende hvidt med en Bræm af Purpur forneden.
 Trindt om den blegrøde Tinding laa Pandebaand, rene som Sneen,
 310 Og deres Hænder varetog snildt et evindeligt Arbejd.
 Rokkens med Uld omviklede Stok de holdt i den venstre,
 Mens med den højre saa jævnt de udtrak Traaden, og Fingren
 Formed den blødt. Saa rask med den nedad bøjede Tommel
 Drejed de rundt den svævende Ten i snurrende Hvirvel.
 315 Stadig de jævned det Spind, de spandt, med Tænderne skarpe,
 Saa paa de tørre Læber dem hang de nappede Uldfnug,
 De, der fornys havde siddet som Flos paa Stilken af Traaden.
 Nede ved Fødderne stod deres kunstig flettede Kurve,
 Som skulde gemme for Uldens de bløde, skinnende Taver.
 320 Og da ved Arbejdet nu deres klingende Stemme de løfted,

Laa i Gudindernes Kvad foldet ud, hvad Skæbnen bestemte;
Aldrig der kommer en Tid, der siger, at Kvadet har løjet:

“Du, som ved herlige Dyder forøger Din dejlige Lykke,
Værn for Emathiens Folk, men størst ved ham, Du skal avle!
325 Hør, hvad i Glansen af Glæde vi Søstre vil lade Dig kjende,
Sandsagn og varslende Sang; men I, som har Skæbnen at spinde,
Snurrende Tene, løb rundt, sno Traaden, I snurrende Tene!

Snart rinder Hesperus op til Fryd for den higende Brudgom,
Snart vil Din Brud trine frem, kaldt ind af den straalende Stjerne;
330 Gyde hun skal i Dit Sind en sjælebedaarende Længsel,
Rede hun er til hos Dig at favnes af dyssende Slummer;
Ind om Din kraftige Hals sin blændende Arm vil hun lægge!
Snurrende Tene, løb rundt, sno Traaden, I snurrende Tene!

Aldrig tilforn har et Hus set saadan en Kjærlighed knyttet,
335 Aldrig har Elskov sluttet et Par i slig en Forening,
Saadan som Peleus og Thetis har lagt Godvilje tilsammen.
Snurrende Tene, løb rundt, sno Traaden, I snurrende Tene!
Fødes af Eder skal han, der aldrig kan skræmmes, Achilles.
Fjenden ej kjender hans Ryg, hans tapre Bryst maa de kjende!
340 Tidt skal han Sejerens Pris i det hurtige Væddeløb fange,
Ilende mer end den flyvende Hinds de flammende Fodslag.
Snurrende Tene, løb rundt, sno Traaden, I snurrende Tene!

Ej skal der findes en Helt, der vover til Kamp ham at æske,
Naar over Phrygiens Land det risler med Blodet af Teucrer,
345 Og naar den Troiske Borg efter langvarig Fejde maa falde,
Ødt af en Ætling i næstnæste Led af den troløse Pelops.
Snurrende Tene, løb rundt, sno Traaden, I snurrende Tene!

Højt om hans vældige Kraft og straalende Daad skal det lyde

Ofte fra Mødrenes Mund, naar Sønner de bære til Graven,
350 Naar de det graanede Haar slaa ud og bestrø det med Aske,
Slaa sig fortvivlet for indfaldne Bryst med kraftløse Hænder.
Snurrende Tene, løb rundt, sno Traaden, I snurrende Tene!

Thi som naar Høstmanden Ax afnipper, hvor Kornet er tættest,
Mejer den guldgule Mark under Solens stikkende Straaler,
355 Saa skal og han med harmfulde Hug slaa Troer til Jorden.
Snurrende Tene, løb rundt, sno Traaden, I snurrende Tene!

Sagn om hans høje Bedrift vil Scamandrus' Bølger fortælle,
Medens de sprede sig ad i det rivende Sund Hellespontus;
Spærre han skal deres Vej med Dynger af fældede Fjender,
360 Ud rinder Blodet og luner de dybe, kølige Strømme.
Snurrende Tene, løb rundt, sno Traaden, I snurrende Tene!

Vidne vil efter hans Død det Bytte, der dog maa ham følge,
Naar tilsidst paa hans hvalte, mod Himlen tuede Gravhøj
Styrte som Offer der skal et snehvidt Lig af en Jomfru.
365 Snurrende Tene, løb rundt, sno Traaden, I snurrende Tene!

Thi naar med Bistand af Skæbnen de kamptrætte Mænd af Achaja
Endelig løser om Dardanus' Stad det Neptuniske Lukke,
Da skal den knejsende Grav med Polyxenas Blod blive sonet;
Ret som naar Offeret falder for Slag af en tveægget Øxe,
370 Saa skal hun bøje sit Knæ og blødende synke i Støvet.
Snurrende Tene, løb rundt, sno Traaden, I snurrende Tene!

Saa giv Jer frit kun hen i den Fryd, Eders Hjærte begjærer!
Saa lad et lykkeligt Baand med Manden forene Gudinden;
Flux fører Bruden til Kammeret hen, thi Brudgommen længes!
375 Snurrende Tene, løb rundt, sno Traaden, I snurrende Tene!

Og naar ved Daggry gaar ind til den unge Viv hendes Amme,
Maaler hun ej hendes Hals med saa kort en Traad som i Aften.
Snurrende Tene, løb rundt, sno Traaden, I snurrende Tene!

380 Heller ej skal hendes Moder se Bruden i Strid med sin Husband,
Ej skal hun miste sit Haab om Børnebørn snarlig at skue.
Snurrende Tene, løb rundt, sno Traaden, I snurrende Tene!"

Saaledes lød den varslende Sang, som Parcerne fordum
Kvad med guddommelig Røst om Held og Lykke for Peleus.
Dengang hændte det tidt, at de himmelbeboende Guder
385 Gjæsted Heroernes brødefri Hus, og ikke de skyede
Samkvem med Menneskers Børn, thi Retfærd blev end holdt i Ære.
Tidt er det sket, at Gudernes Drot i sit straalende Tempel
Selv tog i Ofringen Del, naar den aarlige Højtidsdag oprandt;
Der har hans Øje da set Hecatomberne styrte til Jorden.
390 Tidt strejfed Liber omkring paa Parnassets højeste Tinde
Fulgt af en hujende Sværm af Thyiader med udslagne Lokker,
Medens det Delphiske Folk strømmed kappevis ud gennem Staden.
Kaldende Guden til Fest ved de røgelsesduftende Altre.
Ofte har Mavors i Krigens den dødsforvoldende Trængsel,
395 Ofte Gudinden fra Tritons Dyb og Møen fra Rhamnus
Selv været med og raabt højt til de skjoldklædte Skarer af Stridmænd.
Men nu Jorden er fuld af al Slags afskyelig Ondskab;
Hvermand har drevet Retfærdighed bort af sin higende Tanke:
Ud over Broderens Haand springer strømmende Blodet af Brødre;
400 Ej er det længere Skik, at Forældre begræde sit Afkom,
Faderen ønsker at se sin unge Søn lagt i Mulde,
For at han selv kan i Ro hans blomstrende Fæstemø tage;
Uden at ville det lokkes en Søn af en skrækkelig Moder,
Skrækkelig, ikke hun gruer for Hjemmets reneste Guder!
405 Ret og Uret er slænget omkring i vanvittig Blanding!
Thi har Guderne vendt deres hellige Tanker fra Jorden,

Aldrig de værdiges vil at komme til Gjæst i vor Midte,
Ikke de tilstede mer, at Dagens Lys falder på dem.

Noter

- 1-11. Der tales om helten Jasons rejse med skibet Argo.
1. *Pelions tinde*: Pelion er et bjerg i Thessalien, bopæl for kentauren Chiron, som bl.a. opdrog Achilles, Jason og andre græske helte.
2. *Havgudens*: Neptuns.
3. *Æetes' Land*: Æetes (eller Aietes) var konge i Colchis (i nuværende Georgien).
- *Phasis*: flod i Colchis.
4. *Argivernes Ungdom*: unge grækere.
5. *det gyldne Skind*: målet for Jasons rejse.
- *Colcher*: (→ 3).
6. *Snække*: skib.
8. *Gudinden*: Athena.
- *knejsende*: som rager (imponerende) op; storslået
11. *Amphitrite*: Neptuns hustru. Her repræsenterer hun "havet".
12. *snablede Stavn*: her nærmest "forstavnen".
13. *hvidned*: blev hvidt.
15. *Nereiderne*: døtre af den gamle havgud Nereus.
21. *hendes Fader*: Thetis' far er havguden Nereus, men den latinske ordlyd (*Pater ipse*) antyder kraftigt, at Catul snarere tænker på Juppiter, og at Langes oversættelse derfor ikke er helt heldig i denne passage.
28. *Frænke*: en kvindelig slægtning.
29. *Thetys*: Oceanus' hustru. I visse myter beslægtet med Thetis.
31. *Fristen*: den (fastlagte og aftalte) periode, som gik forud for brylluppet.
33. *frydefuld Skare*: mange glade mennesker.
34. *Skjænk*: gave.
- 35-37. De nævnte steder er alle med undtagelse af Scyrus (→ 35) lokaliteter i Thessalien.
35. *Scyrus*: græsk ø. Det er blevet foreslået, at vi i stedet læser *Cieros*, som er navnet på en thessalisk by.
38. *veg*: afslappet (dvs. åget er fjernet).
39. *duvende*: svagt vuggende, bølgende.
40. *ludende*: krumme, bøjede.
41. *gjør lyst i*: skaber lys; her nærmest "tynder ud i".
45. *Filsben*: elfenben.
47. *et Leje med Bryllupets Bolstre*: et leje (snarest en sofa eller divan), som var gjort parat for Thetis i anledningen af brylluppet (lat. *pulvinar geniale*).
50. *udsyet*: nærmest "udfærdiget" eller "lavet".
52. *Dias*: Naxos'.
53. *Ariadnes*: datter af Konge Minos (→ 60) på Kreta. Hun hjalp helten Theseus (→ 53) med at dræbe Minotaurus (→ 79) og forlod Kreta sammen med ham. Han efterlod hende på Naxos, mens hun sov, men Bacchus frelste hende og tog hende til hustru.
- *Theseus'*: græsk sagnhelt, søn af Aigeus (Ægeus v. 212). En af hans bedrifter var at drage til Kreta og slå uhyret Minotaurus (→ 79) ihjel.

56. *Blundet*: søvnen.
60. *Minos' Datter*: Minos var konge på Kreta, hans datter var Ariadne (→ 53). Han var i klassisk tid kendt for sin retfærdighed, og det hed, at han efter sin død blev gjort til dommer i Hades.
61. *Bacchantinde*: en (kvindelig) Bacchus-dyrker. Det hed sig, at kvinder blev som vanvittige, når de dyrkede Bacchus. Den mest berømte beskrivelse er Euripides' *Bacchantinderne*.
64. *hyllende*: dækkende; skjulende.
71. *Erycina*: Venus.
74. *Piræus'*: Athens havneby.
75. *Gortyniske Ø*: Kreta.
— *den umilde Konge*: Minos (→ 60).
76. *Cecropiske Stad*: Athen; Cecrops var den mytologiske grundlægger.
77. *Androgeos' Drab*: Androgeos var søn af Minos (→ 60). Han blev dræbt under et ophold i Athen, og Minos holdt byen ansvarlig. Athen skulle herefter årligt sende syv unge mænd og syv unge kvinder til Kreta som bod. Alle skulle de gives til Minotaurus (→ 79).
79. *Minotaurus*: et uhyre, halvt tyr og halvt menneske, barn af Minos' (→ 60) dronning, Pasiphae (→ 87), og dermed halvbroder til Ariadne (→ 53).
82. *Cecrops' By*: Athen
85. *Minos*: (→ 60).
— *knejsende*: (→ 8).
86. *den højbaarne Møes*: Ariadnes (→ 53).
87. *Moderens*: Pasiphae var mor til både Ariadne og Minotaurus, i eftertiden netop berygtet for det unaturlige begær efter den tyr, som blev fader til Minotaurus.
89. *Eurotas'*: græsk flod, ved Sparta.
94. *Hellige Drengébarn*: Cupido ("Begæret"), den begær-skabende drengegud.
96. *Dronning*: Venus.
— *Golgi ... Idaliums*: kultsteder for Venus på Cypern.
97. *glødende Jomfru*: Ariadne (→ 53).
101. *glubende Udyr*: Minotaurus (→ 79).
104. *forsmaaede*: ignoreret; negligeret.
105. *Taurus*: bjergkæde i Kilikien i Lilleasien. Stedet (*Taurus* = "Tyren") valgt grundet referencen til Minotaurus (→ 79).
107. *krystende*: ødelæggende; voldsom.
110. *Uhyret*: Minotaurus (→ 79).
113. *den fintspundne Traad*: før Theseus (→ 53) begav sig ind i labyrinten for at slå Minotaurus (→ 79) ihjel, havde Ariadne (→ 53) givet ham et garnnøgle, som han kunne rulle ud, mens han gik og efter endt gerning bruge til at finde vejen ud igen.
115. *Hildes*: blive fanget.
— *som ingen kan rede*: vel omtrent = "som ingen kan slippe ud fra" eller lignende.
119. *usæle*: stakkels; ulykkelige.
121. *Dias*: (→ 52)
126. *brat nedludende Klipper*: klipper, som går stejlt nedad.
127. *Vide*: langt; vidt og bredt.
135. *Mened*: en brudt ed.
139. *Løfter om sligt*: løfter om den slags.
— *daarende Stemme*: stemme, der lokker og narrer.
148. *en Mened gjælder dem lidet*: de regner det ikke for noget at bryde deres ed.
150. *en kjødelig Broder*: Minotaurus (→ 79).

153. *lægge mit Lig ... i Muld under Tue:* begrave mig.
156. *Syrtis ... Scylla ... Charybdis:* Syrtis er det sted, hvor Aeneas led skibbrud; Odysseus sejlede på sin hjemrejse mellem Scylla og Charybdis. Alle tre fungerer her nærmest som uhyrer.
161. *med frydefuld Gjerning:* glad og tilfreds med det arbejde, som man skal udføre.
164. *tolke:* give udtryk for; udsige.
168. *Havstok:* strandbred.
171. *Drot:* konge, hersker.
- *Cecropiske Skibe:* skibe fra Athen.
172. *Gnosiske Strandbred:* Kretas kyst. Gnosus (græsk: Knossos) var det sted, hvor Kong Minos' palads og labyrinten befandt sig.
174. *Snække:* skib.
178. *Idas Bjerge:* Ida er et bjerg på Kreta.
183. *vegt:* trægt, langsomt.
187. *Trindt om er al Ting en Ørk:* rundt omkring er alting øde og forladt.
189. *slappede Legem:* udmattede krop.
190. *Brøden:* forbrydelsen.
193. *Eumenider:* hævn gudinder (Alektó, Megaira og Tisiphone).
199. *Kæremaal:* klage.
204. *ubrødeligt Nik:* et nik med hovedet, der betyder "ja" og angiver, at det, som nu siges, vil stå ved magt.
- *gav Gudernes Styrer sit Minde:* accepterede Juppiter
208. *vejredes bort fra hans Minde:* blev blæst væk fra hans hukommelse.
209. *tilforn:* tidligere.
210. *Raa:* den runde træstang (rundholt), der på et skib sidder vandret på masten og bærer sejlet.
211. *Erechtheus's:* en athensk sagnkonge.
212. *Ægeus (eller Aigeus):* (→ 53).
- *Ætling:* afkom, barn
220. *Dit elskede Aasyn:* dig, som jeg elsker at se (Aasyn = udseende).
225. *flakkende:* gyngende, bevægende sig fra side til side.
227. *Dug:* sejl.
- *Rustens Hiberiske Farve:* særlig farve, åbenbart produceret i Spanien.
228. *Itonus' hellige Jordbund:* kultsted for Athena i Boiotien i Grækenland.
229. *Erechtheus's:* (→ 211).
230. *Tyren:* Minotaurus (→ 79).
234. *Raa:* (→ 210).
235. *Duge:* sejl.
240. *knejsende:* (→ 8).
243. *bugned:* var udspilet; var fyldt med vind og derfor gav skibet god fart.
248. *Minoiden:* Ariadne (→ 53).
249. *den vigende Snække:* skibet, som var på vej bort.
250. *nagede Bryst:* bryst fyldt med irritation og smerte (udtryk for sindstilstanden).
251. *Iacchus:* Bacchus.
252. *Satyrernes Sværm og Silener:* satyrer og silener er oftest ikke mulige at adskille fra hinanden. De tilhører Bacchus' følge og ligner mennesker, men har også dyriske træk.
- *Nysa:* Det legendariske bjerg, hvor Bacchus voksede op.
255. *Evoe! Evoe!:* Bacchus-dyrkeres råb.
256. *Thyrusstavene:* lang stav med pinjekogle i enden og vinløv viklet omkring den. Traditionelt båret af Bacchus og hans følge som et symbol på frugtbarhed.
- *Koglen:* (se forrige note).
259. *Cistaer:* kurve til opbevaring, især af hemmelige sager i forbindelse med religiøse ceremonier.

261. *Tympanum*: et slagtøjsinstrument, som var forbundet med Bacchusdyrkelse.
264. *barbariske Fløjte*: fløjten var ifølge traditionen opfundet i Phrygien i Lilleasien. "Barbarer" var den græske betegnelse for "ikke-grækere", her benyttet af Catul for at angive det mystiske og fremmede.
270. *Zephyrens Vind*: Vestenvinden.
277. *Vide*: (→ 127).
278. *Chiron*: (→ 1).
279. *Pelions Kam*: (→ 1).
281. *Hæld*: skråning.
282. *livnende*: livgivende
285. *Peneos* (Peneios): thessalisk flod(gud).
— *Tempe*: dal, gennem hvilken Pene(i)os flyder.
288. *knejsende*: (→ 53).
290. *Phaëtons Søster*: Phaëton lånte sin fader Solens vogn, men kunne ikke styre hestene og faldt fra vognen. Hans grædende søstre blev af Juppiter gjort til poppeltræer.
294. *Prometheus*: søn af titanen Iapetos. Han ses traditionelt som menneskenes hjælper, som bl.a. gav dem ilden. Det var desuden ham, der fik talt Juppiter fra selv at tage Thetis, fordi han vidste, at Thetis' søn ville blive stærkere end sin far.
298. *hellige Viv*: Juno.
299. *Gudernes Fader*: Juppiter.
— *Phøbus*: Apollon.
300. *Idrus' Gudinde*: Diana, skovens og jagtens gudinde.
— *Moder*: Latona (gr. Leto).
302. *Brudeblus*: den fakkeltændt og båret foran brudeparret.
303. *Filsben*: elfenben.
304. *Sulmad*: kød.
305. *Parcer*: Skæbnegudinderne.
308. *Bræm*: rand.
316. *nappede*: afbidte.
317. *Flos*: uldtrådens ende.
319. *Taver*: det rensede materiale fra ulden, hvormed man spinder.
324. *Emathiens*: her = Thessaliens.
— *ham, Du skal avle*: Achilles, den store græske helt, som er den dominerende skikkelse i Homers *Iliade*.
328. *Hesperus*: Aftenstjernen (Venus).
329. *trine frem*: komme.
330. *Gyde*: indgive; her nærmest "forårsage"
331. *favnede af dyssende Slummer*: sove; ligge med.
336. *har lagt Godvilje tilsammen*: har fået i fuldkommen harmoni med hinanden.
- 340-41. *Tidt-Fodslag*: Achilles var bl.a. kendt for at være særdeles hurtig og rap til fods.
343. *æske*: udfordre.
344. *Phrygiens Land*: Troja lå i en del af Lilleasien, som blev kaldt Phrygien.
— *Teucrer*: Teuker var Trojas første konge; deraf "Teucrer" = "Trojanere".
345. *Troiske Borg*: byen Troja.
346. *Ødt*: bragt til fald, tilintetgjort.
— *Ætling i næstnæste Led af den troløse Pelops*: Agamemnon, den øverste leder af den græske hær, som indtog Troja. Han var sønnesøn af Pelops.
355. *harmfulde*: voldsomme og meget skadelige (som resultat er vrede).
— *Troer*: Trojanere.

357. *Scamandrus'*: en flod i det trojanske område. I *Iliaden* beskrives det, hvordan Achilles nærmest fylder den med lig af trojanere.
358. *Hellespontus*: Dardanellerne, det stræd, der forbinder Ægæerhavet og Marmarahavet.
363. *hvalte*: hvælvede.
— *tuede*: dannede; skabte; lavede.
364. *et snehvidt Lig af en Jomfru*: kong Priamos af Trojas' datter, Polyxena, blev ofret på Achilles' grav. Ofringen er bl.a. beskrevet i tragedier af Euripides og Seneca.
366. *kamptrætte Mænd af Achaja*: grækere, som har kæmpet længe.
367. *Dardanus' Stad*: Troja. Dardanus var en mytologisk grundlægger af Troja.
— *det Neptuniske Lukke*: Trojas bymure. Ifølge legenden var de bygget af Neptun.
368. *Polyxena*: (→ 364).
— *knejsende*: (→ 8).
385. *brødefri*: uplettet af skyld og forbrydelser.
387. *Gudernes Drot*: Juppiter.
389. *Hecatomberne*: offerdyr. Oprindeligt var der tale om 100 okser, men med tiden blev betegnelsen brugt mere generelt for en stor mængde offerdyr.
390. *Liber*: en oprindelig italisk gud, som dog blev identificeret med Bacchus.
— *Parnassets højeste Tinde*: Bacchusdyrkelse foregik ifølge traditionen gerne på Parnassosbjerget nær Delfi.
391. *Thyiader*: Bacchus-dyrkere.
394. *Mavors*: krigsguden Mars.
395. *Gudinden fra Tritons Dyb*: Athena, født ved floden Triton.
— *Møen fra Rhamnus*: Nemesis, en hævnende, men retfærdig, gudinde med et kultsted i Rhamnus nær Athen. Det er dog blevet foreslået (og nu til dags tilsyneladende generelt accepteret), at vi i stedet for *Ramnusia* læser *Amarunsia*, hvorved vi får "Møen fra Amarynthus (på øen Euboia)", og i så tilfælde henvises til Diana (→ 300), som havde et kultsted der.
398. *Hvermand har drevet Retfærdighed bort af sin higende tanke*: ingen stræber længere efter at være retfærdige.
401. *lagt i Mulde*: begravet.